

CENA PRENUMERATY

w Łodzi miesięcznie mk. 60,— kwartalnie mk. 180,—, dla robotników miesięcznie mk. 50,—
Za odosłanie do domu dopłaca się miesięcznie mk. 5,—
Na prowincji miesięcznie mk. 70,— kwartalnie mk. 210,—
Za granicę miesięcznie marek 90,—

Numer pojedynczy
3 marki.

Redaktor przyjmuje interesantów od godziny 3 do 4 popołudniu.

Sekretariat otwarty od godziny 2 do 4 i od godziny 6 do 7 wiecz.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Kierownik administracji przyjmuje od godziny 5 do 6 popołudniu.

KURJER ŁÓDZKI

ROK DWUDZIESTY PIERWSZY.

Numer pojedynczy 3 marki

CENY OGŁOSZEN:

Miejscowe.

Zwyczajny mk. 3.75 za wiersz pusty jednołamowy (str. 7 lamów)
Drobnym 60 fen. za wyraz, najmniej mk. 6.— Dla poszukujących pracy 45 fen. za wyraz. Nadejść przed tekstem mk. 1.— w tekście mk. 12.— po tekście mk. 6.— zawiera petitory jednołamowy (str. 5 lamów)
Makrologi mk. 3.75 za wiersz pusty (strona 5 lamów). Komunikaty mk. 3.00 za wiersz.

Zamiejscowe.

Zwyczajny mk. 4.80, drobnym 80 fen. nadejść przed tekstem mk. 12.— w tekście mk. 15.— za tekstem mk. 7.50 makrologi mk. 6.—

Zagraniczne.

100% drożej od zamiejscowych. Za terminowy druk ogłoszeń, komunikatów i ofiar administracja nie odpowiada.

**Redakcja i administracja Zachodnia 37, skrzynka pocztowa 132. Telefon 229.
Filia administracji Piotrkowska 123.**

Na zasadzie uchwały zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej, **wszystkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.**

Teatr Polski

Dzielnica 18.

Pod Dyrekcją Al. Zelwewicza

Sobota 6 XI po południu o g. 4

po cenach najniższych

Młynarz i jego córka

rom. lud. w 5 akt. (10 obr. Rannacha)

Wczoraj o g. 8 po cenach najniższych

X widowisko ludowe

Młynarz i jego córka

dramat w 5 aktach B. Rannacha

Polsko-Baltyckie Towarzystwo Handlowe i Transportowe Spółka Akcyjna w Warszawie "POLBAL"

Oddział w Łodzi, ulica Piotrkowska 125.

Wysyła zbiorowe wagony manufaktury do **Poznania, Krakowa, Lwowa** i wszystkich miast Państwa Polskiego. Wydaje zaliczki pod wysyłane towary. Magazynowanie we własnych składach w Krakowie, Lwowie i innych miastach Małopolski, oraz inkaso.

Związek Harcerstwa Polskiego
Inspektorat Okręgu Łódzkiego

Odezwa.

Jeśli zważymy, że jedynie jednolity system i kierunek wychowania młodzieży może dać nam w najbliższej przyszłości dzielne zastępy przygotowanych i zgodnych pracowników na niwie ojczyzny i dążeń ludzkości, to najlepiej chyba obok szkoły i domu spełni to zadanie ruch harcerski, zorganizowany na ziemiach polskich w Związek Harcerstwa Polskiego. Organizacja ta początkowo przez drużyny „zuchów”, dla dziewcząt i chłopców przeważnie od 7—12, potem drużyny „harcerzy”, wreszcie Koła Starszyń Harcerzy, dąży stopniowo do oparcia całej młodzieży, całych pokoleń od najmłodszych do najstarszych, młodzieży szkolnej, włącznie z pozaszkolną, dla całej i celów odrodzenia kraju, odrodzenia ludzkości. Dbałością równomierny rozwój ducha i ciała przez stosowanie w życiu „Praw Harcerskich”, gawędy, ćwiczenia, wycieczki, styczność z przyrodą, pobudzaniem do życia i jedności społecznej przez zainteresowanie i udział w pracach społecznych, prowadzenie wytwórni, sklepików, kas oszczędnościowych, bibliotek, czytelni etc., jaknajszersze i praktyczne przygotowanie do życia przez specjalizację w rozmaitych kierunkach

droga kółek samokształcących kursów, prac w warsztatach: szewskich, krawieckich, ślusarskich, stolarskich i t. d. — organizacja ta w całej pełni dąży do urobienia nowego typu człowieka, rozmiłowanego w pracy, przezwyciężenia trudności życiowych, ładzie i braterstwie społecznym.

Wysiłkom jednak samej młodzieży winno pomóc i troskliwie się zaopiekować starsze społeczeństwo.

Zwracamy się do starszych od nas tak o poparcie moralne, doświadczenie, mądrą radę wskazówek, sankcję, tak i wydatną pomoc materialną. Zeby ruch harcerski na ziemiach polskich wydał błogosławiony plon, musi mieć zapewnione czynniki rozwoju, a temi mogą być między innymi ci wszyscy poza młodzieżą harcerską, którzy albo jako instruktorowie bezpośrednio wzmą udział w pracy harcerskiej, albo jako specjaliści poprowadzą lub poprą wskazówkami pewne jej działy: administrację, warsztaty, czytelnictwo, kółka i t. p., względnie najmniejszą składką zasila materialną egzystencję organizacji.

Wzywamy przeto rodziców, nauczycieli two i tych wszystkich, którym drogą jest wychowanie młodzieży, a tem samem przyszłość kraju, by spieszyli z zapisaniem się do „Koła Przyjaciół Harcerstwa” jako tej instytucji, która ma własną na celu koordynować wszelką pomoc młodzieży w tej Związku Harcerstwa Polskiego.

Koło Przyjaciół Harcerstwa w Łodzi w piątek zrozumieniu swoich zadań urządza dla wyżej wspomnianych celów dnia 7 listopada r. b. o godz. 16 w lokalu T-wa Krajowego, Al. Kościuszki Nr 17, ogólne zebranie jak dla dotychczasowych członków, tak i tych, którzyby do Koła obecnie pragnęli należeć. Warunek zapisu na członka: złożenie

nie odpowiedniej deklaracji i składka najmniej 15 mk. kwartalnie.

W imię przeto realizacji i rozwoju naszych dążeń jaknajgoręcej prosimy o poparcie usiłowań Miejsowego Koła Przyjaciół Harcerstwa i przybycie na wspomniane zebranie.

Inspektorka: Z. Wocalewska
Inspektor: F. Smolarek.

Socjal-rewolucjonista o bolszewizmie

Podczas odbywającego się w Halli nadzwyczajnego zjazdu partyjnego niemieckich socjalistów niezależnych wygłosił dość obszernie przemówienie znany socjalista rosyjski Martow, biorący udział jako gość. Dla charakterystyki dodadę należy, że światopogląd tego odpowiada mniej więcej poglądom i zapatrywaniom niemieckich socjalistów niezależnych.

Martow, który lat 15 przebył w katogach syberyjskich, bawi obecnie w Niemczech, ponieważ zakazano mu za rządów bolszewickich komisarzy czerwonych przemawiania w Rosji. W mowie swej, którą w streszczeniu podajemy, wypowiedział Martow poglądy swe na cele polityki bolszewickiej i na rządy ich w Rosji.

Komunizm, jak twierdzi Martow, opiera się przeważnie na opieraniu się naładowaniu tego niedo-

lenia ludów, jakie spowodował militarizm. W międzynarodówce trzeciej dzieje się zazwyczaj tak, że rząd sowiecki rozkazuje a jej członkowie podpisują. Dla Rosji sowieckiej było koniecznością stworzenie dla bolszewizmu tak mocnej ściany, by żadne elementy, pragnące prawa współpracy tam się nie dostały.

Odwrotem polskim nie zadowolili się samodzielnymi moskiewskimi. Dalej prowadzili swój pochód „zwycięski” i sabotowali przez cały świat całego dążenia pokojowe, chcąc tem szybciej wywołać sztucznie rewolucję w Polsce i rozpalic furję wojenną w Niemczech i Austrii, by sprowokować nad Renem wojnę przeciw Entencie.

Nie pytali w tej kwestii pierwszorzędnej o zdanie drogowego i katowa ego ludu rosyjskiego ani trzeciej międzynarodówki. Jedynie komunistyczna partia miała głos w

tej lajdackiej polityce.

Jak zbrodniczą w treści swej była polityka dyktatorów moskiewskich, dowodzi tego to, że robotnicy Polacy nie posłali na łap słówek komisarzy, armia czerwona natomiast poniosła klęskę. Jakże zaś cele przyświecały akcji sowieckiej, to najlepiej widać z oświadczenia komendanta rosyjskiego wobec nacjonalistów niemieckich w Działdowie, że Rosja zwróci ojczyźnie niemieckiej Prusę zachodnią i że w tym kraju ze względu na jego charakter rolniczy nie będzie tworzyć sowietów.

Twierdzenie bolszewików, takoby już przed drzwiami stała rewolucja światowa, jest zwykłym oszustwem. W krajach zachodnio-europejskich, zwłaszcza zwycięskich, nie ma po temu absolutnie żadnych danych. Atoli bolszewicy świadomie głoszą to kłamstwo, by utrzymać swą władzę. Jak bardzo chora jest rewolucja rosyjska pod względem gospodarczym, o tem wiedzą dobrze ci, którzy z Rosji wrócili. Jak zaś chora jest pod względem politycznym dowodzi tego zagraniczna polityka sowiecka, używająca metod, od jakich odstępował się nawet drugi kongres trzeciej międzynarodówki, np. sojusz z reakcjonistą tureckim Enwerem Paszą i współwina w wymordowaniu miliona Ormian.

Terror w Rosji uważany jest nadal jedynie za środek, aczkolwiek gwałtowny, lecz za to skuteczny pozbycia się tawarzyszy inaczej myślących. Pod rządami Zimowina rozstrzelano

no w Piotrogradzie w ciągu jednej tylko nocy 800 ludzi. Rozstrzelano setki całej członków partii socjalno-rewolucyjnej.

Rozstrzeliwania, skazywania na roboty przymusowe kary surowe za współudział w strajku lub ruchu zawodowym, zakaz wybierania przez robotników do sołtysów członków innych partii — oto zasadnicze cechy nauki tego socjalizmu czyszego.

Na końcu swego przemówienia zwraca się Martow z apelem do proletariatu Europy, by ten potępił terror sowiecki i zażądał uwolnienia proletariatu rosyjskiego od terraru samoderżawcy moskiewskiego.

Tak brzmi sąd skrajnego socjalisty rosyjskiego o rządach bolszewickich, którymi rządzi tu chcą uszczęśliwić.

Pertraktacje bolszewicko-angielskie.

Londyn, 4 listopada (PAT.) Havas. Rząd wysłał do Moskwy notę zawierającą odpowiedź, oświadczenie Krassina. Przypuszczają, że nota zawiera ten sam punkt widzenia jak Anglia zajęła była poprzednio i czyni możliwość nawiązania stosunków z Rosją zawisłym od zaniechania wszelkiej agitacji wdrożonej przeciw Wielkiej Brytanii.

Anglia a Rząd Wrangla.

Londyn, 4 listopada (PAT.) Havas. W Izbie gmin przedstawiciel rządu odpowiadając na różne zapytania oświadczył, że sprawa uznania Wrangla nie była badana przez Radę ministrów ani też przez Ligę narodów.

Następnie oświadczył, że bawiąca obecnie w Anglii gospodarcza delegacja bolszewicka liczy 20 osób.

Hanecki „robi” zamach na siebie samego.

Libawa, 5 listopada (PAT.) Radio. Ambasador rosyjski zawiadomił, że w nocy na 1 listopada jakiś obcy człowiek zawił się w ambasadzie prosiąc o natychmiastową audycję u ambasadora Haneckiego i twierdząc, że ma poufną wiadomość w sprawie werbunku do armii Wrangla w Lotwie. Ponieważ zachowywał się podejrzanie, a w kieszeni zauważono u niego duży rewolwer służba powzięła podejrzenie, że chce on ambasadora zastrzelić. Policja aresztowała go i stwierdziła, iż jest to niejaki Dazerhof, entreprenier operetki rosyjskiej. Z powodu tego wypadku Hanecki zamienił notę z ministrem spr. zagr. Prasa łotewska jest zdania, że całe to zajście było tendencyjnie zaanżowane.

Komunikat bolszewicki.

Moskwa, 5 listopada (PAT.) Sprawozdanie z frontu bolszewickiego z dnia 5 listopada donosi. Na całym froncie wypierano nieprzyjaciela ku południowi. Nieprzyjacieli cofa się w panicznym poplocu na półwysep Krymski.

Głuch strajku górników.

Poldhu, 5 listopada (PAT.) — Radio. — Uгода w sprawie strajku węglowego została przez górników przyjęta. W wielu okolicach prace podjęto już na nowo. Urzędowo donoszą, że także kolej poczyniła już zarządzenia aby o ile możliwości w poniedziałek rozpoczął się normalny ruch.

Obrady Sejmu.

Wrażenia Sejmowe.

(Od własn. korespondenta.)

Dzisiejsze posiedzenie sejmowe przypominało naidawniejsze czasy sejmikowania. Sejm nasz stał się widowiskiem awantury, jakie stałe były (uprawiane w parlamencie wiejskim i Sejmie galicyjskim).

Sprawcami awantury byli towarzysze socjaliści, którzy zawczasu przygotowali się do „zamachu”. Przyszli oni uzbrojeni w gwizdki i dzwonki, choć za pomocą gwałtów, krzyków i improwizowanej orkiestry sterroryzować Sejm i nie dopuścić do obrad.

Najbardziej nawet bezstronny widz musiał odnieść wrażenie, że działają tu jakieś siły potajemne i nieuchwytnie, zmierzające do obalenia Sejmu.

Doszło wczoraj do starcia fizycznego. Mianowicie w chwili, kiedy socjaliści z Klemensiewiczem na czele rzucili się na Marszałka, który zarządził głosowanie za pomocą napisu na tablicy (z powodu wrzawy głosu jego na sali nie słyszano), zastąpili im drogę posłowie Czerniewski, Jakubowski i kilku innych, aby obronić Marszałka.

Fakt ten napaści na przewodniczącego polskiej Izby ustawodawczej zdarza się na terenie Sejmu po raz pierwszy i zasługuje na najwyższe potępienie. Hańba posłom, którzy pozwalają sobie na zamieszanie w wysokiej Izbie na miejsce burd i awantur karzemnych!

Marszałek zmuszony był zarządzić kilkunastominutową przerwę.

W rezultacie rozpoczęto imienne głosowanie nad poprawką socjalistów w sprawie referendum.

Gdy przeciwko tej poprawce naliczono już 153 głosy, posłowie Moraczewski i Rudziński rzucili się na kosze do liczenia głosów, a poseł Dreszer wyrwał jeden z koszów posłowi Haraszowi, rozsypując głosy po podłodze.

Ta ponowna awantura zmusiła Marszałka do przerwania obrad o g. 9 wieczorem.

I takie skandale dzieją się w pierwszym Sejmie ustawodawczym w czasie, kiedy należałoby wytykać wszystkim siły do zgodnego budowania przyszłości, kiedy pali się

jeszcze ziemia Polakom pod nogami, kiedy nie wiadzieć jakie losy nas czekają.

Ażaliż niema w grupie socjalistycznej ludzi z poczuciem godności osobistej i obywatelskiej? Albo też sądzą może, iż droga ohydny i bezprzykładnego terroru ma być droga, po której Polska i jej lud robaczy dojdą do szczęśliwości?

O nie, nie tędy droga, panowie socjaliści, alias heczerze!

Warszawa, 5 listopada (P. A.T.) — Posiedzenie rozpoczęło się o godzinie 4 m. 50.

Miedzy interpelacjami znalazła się interpelacja p. Moraczewskiego w sprawie ambasadora polskiego w Waszyngtonie p. Nowickiego w sprawie dalszej germanizacji Pomorza przez osoby z duchowieństwa i p. Hardgisa w sprawie odszkodowań dla ofiar gwałtów i nadużyć wojsk Balcachowicza z ludnością żydowską.

Przystąpiono do głosowania nad konstytucją, a mianowicie nad paragrafem 35 p. Matakiewicz imieniem polskiego stronnictwa katolicko ludowego oświadczył, że klub ten wychodząc z założenia, że Senat nie może mieć mniejszej atrybucji niż sejm jest zatem

aby członkowie senatu wybierani byli przez powszechne wybory. Mówca zwraca uwagę na wniosek p. Maślanki w tej sprawie i wnosi, aby paragraf 35 i 36 odstąpił do komisji co jednak nie przeszkadza głosowaniu nad dalszymi art. konstytucji. P. Dubanowicz jako sprawozdawca przychylił się do tego wniosku.

Pos. Barlicki wnosi, aby głosowanie nad konstytucją odroczyć aż do wznowienia rozpraw szczegółowych nad rozdziałem o senacie.

W głosowaniu przyjęto wniosek posła Matakiewicza 194 głosami przeciw 100 głosom a wniosek p. Barlickiego odrzucono 174 głosami przeciw 170 głosom.

Pos. Niedziałkowski zabiera głos w sprawie formalnej i oświadcza że sytuacja jest bez wyjścia, ponieważ następne art. pozostała w związku z art. 35 i 36. Marszałek oświadcza, że nie można dyskutować nad tą sprawą bo głosowanie tej się odbyło. Powstaje wrzawa na ławach socjalistów i bicie w pulpity. Marszałek

zapowiada, że za bicie w pulpity i nie odpowiednie zachowanie się będzie wykluczał pp. na 5 posiedzeń. Wrzawa i bicie w pulpity nie ustaje. Marszałek wyklucza, przytaczając za co: na pięć posiedzeń pp. Libermana, Perla, Moraczewskiego, Okonia, Putka, a następnie Rudzińskiego, Klemensowicza, Grinbauma, Zaluskę. Wrzawa trwała pół godziny. Poczem się uciszyło. Na wniosek piaskowców przedłożony w porozumieniu z N. P. R. marszałek zawieszona posiedzenie na pół godziny. Po przerwie o godz. 6 m. 45 p. Kiernik wnosi, aby przystąpić do głosowania nad rozdziałem o sądownictwie. P. Czapinski popiera ten wniosek. Wniosek odrzucono 174 głosami przeciw 160.

Posłom wykluczonym doręczono zawiadomienie pisemne o ich wykluczeniu. P. Barlicki oświadcza, że marszałek postąpił wbrew regulaminowi, ponieważ przed wykluczeniem posel winien być 3 razy upomniany.

Marszałek oświadcza, że wykluczył posłów na podstawie art. 60. Dopóki jestem na tym miejscu będę starał się o utrzymanie porządku (Huczno oklaski na prawicy, wrzawa na lewicy). Marszałek dalej oświadcza, że wpłynął wniosek o imienne głosowanie nad art. 37 i 38. Powstaje znowu wrzawa, w czasie której sekretarze ustawiały tablice i wypisują kredą art. nad którymi mają się głosować. Posłowie z lewicy wśród okrzyków i wygrażań wdzierają się na prezydium. Posłowie z prawicy ruszają również ku trybunie, zgiełk dochodzi do najwyższego napięcia. Marszałek opuszcza fotel prezydencki oznajmiając, że przerywa posiedzenie na 15 minut.

Po przerwie przystąpiono do głosowania nad drugą poprawką PPS. do art. 37 na lewicy powstała wrzawa i bicie w pulpity. Sekretarze zbierają kartki. P. Dreszer wydarł koszyk posłowi Haraszowi.

Marszałek wykluczył posła Dreszera na 5 posiedzeń poczem zamknął posiedzenie. Następnego posiedzenie we wtorek o godzinie 4.

Posłowie z lewicy śpiewają „O cześć wał panowie”. Nato z ław prawicy rozległ się śpiew „Roty” Konopnickiej, powitany oklaskami przez gallerję sejmową.

Senat amerykański.

Waszyngton, 5-go listopada (PAT.) Nowy Senat amerykański będzie się składał z 57 republikańskich i 39 demokratycznych senatorów.

Rewelacje Dr. Benesza.

Praga, 5 listopada. (PAT.) — Na dzisiejszym posiedzeniu komisji do spraw zagr. Zgromadzenia Narodowego złożył minister spraw zagr. dr. Benesz raport o swoich rokowaniach z rumuńskim ministrem Take Jonescu, tudzież raport o zagranicznej sytuacji czesko-słowackiej republiki.

Na posiedzeniu tem zaszedł wypadek, który wywołał w prasie czeskiej wielkie oburzenie.

Niemieccy członkowie komisji zażądali, aby minister spraw zagr. dr. Benesz przedłożył wszystkie akta, dotyczące układu pokojowego. Przy głosowaniu za wnioskiem padło 5 głosów niemieckich wraz z głosem posła komunistycznego Skálaka przeciw 7 głosom czeskim. Wniosek upadł, wobec czego posłowie niemieccy zażądali, aby przedłożone zostały komisji przynajmniej memorjały, jakie ze strony rządu czeskiego były przesłane konferencji pokojowej. Ten wniosek przeszedł.

Dzisiejsze dzienniki czeskie uważają ten wypadek za sukces Niemców, mogący pociągnąć za sobą nieprzyjemne następstwa dla sytuacji zagranicznej czesko-słowackiej republiki.

Na tem posiedzeniu komisji poseł Skálak zarzucił Beneszowi, że trzyma się zasady tajnej dyplomacji. W odpowiedzi dr. Benesz podniósł, że zasady tajnej dyplomacji trzyma się przede wszystkim rosyjski rząd sowiecki, w którego imieniu p. Skálak występuje. Jako dowód przytacza minister, że swego czasu rząd sowiecki zaproponował Czechosłowacji zawarcie tajnej umowy wojskowej i politycznej, co jednakże rząd czeski odrzucił. Rewelacja dr. Benesza wywarła wielkie wrażenie.

O nuncjusza.

Poznań, 4 listopada (PAT.) — „Goniec Wielkopolski” donosi, że korzystając z pobytu w Poznaniu nuncjusza papieskiego kardynała Ratti, którego stolica apostolska powierzyła jurysdykcję na Górnym Śląsku na terenie plebiscytowym, zjawiła się u nuncjusza delegacja Polaków katolików górnośląskich i w memorjałe przedłożyła mu swoje życzenia. Nuncjusz, któremu przedłożono memorjał, wyraził swoje zapatrywania na stosunki górnośląskie, przyczem zastrzegł się przeciw mniemaniu, jakoby władza jego dorównywała władzy kardynała wrocławskiego. Jednakże przyrzekł wysłuchać każde żądanie.

Projekt socjalizacji kopalin.

Praga, 4 listopada (PAT.) — Minister dr. Wronsky przedłożył na dzisiejszym posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego projekt ustawy w sprawie socjalizacji kopalin węgla i wielkich przedsiębiorstw przemysłowych znanych z produkcją węgla jak koksoownie cukrownie i t. p.

Podziękowanie

Poznań, 5 listopada. (PAT.) Przewodniczący Zjazdu Katolickiego w Poznaniu otrzymał od szefa kancelarii cywilnej Naczelnika Państwa depeszę podziękowaniem za uczucia wyrażone w telegramie, przesłanym Naczelnikowi Państwa

Akt ratyfikacyjny sowietów.

WARSZAWA, 5 listopada (tel. wł.) — Powrócił z Libawy sekretarz delegacji p. Ładoś, który przywiózł sowiecki akt ratyfikacji traktatu. Akt ten jest drukowany na papierze czerwonym, oprawiony w czerwoną skórę i zaopatrzony w podpisy wszystkich członków Centralnego Komitetu Wykonawczego Sowietów.

Nowe plany Trockiego?

WARSZAWA, 5 listopada (tel. wł.) — Z Moskwy donoszą, że Trocki rozpoczął akcję mającą na celu przygotowanie armii czerwonej do ofensywy przeciw Polsce. Ofensywa ma się rozpocząć w listopadzie, przy końcu tego miesiąca, i dotrzeć poprzez Litwę do Prus Wschodnich, gdzie w tym czasie przewidywany jest wybuch rewolucji.

Odwolanie posła Anglii Rumbolda.

WARSZAWA, 5 listopada (PAT.) — W piątek d. 5 b. m. o godzinie 12 i pół przybył do Belwederu posł nadzwyczajny i minister upelnomocniony Wielkiej Brytanii sir Hary Rumbold w otoczeniu członków angielskiego poselstwa oraz misji wojskowej i wręczył Naczelnikowi Państwa list odwołujący króla Jerzego, przyczem wypowiedział mowę, w której oznajmiał odwołanie go oświadczył, że z zalem opuszcza Polskę i wyraził życzenie, aby Polska mogła przystąpić do trwałej pokojowej pracy nad swoją odbudową i rozwojem. Naczelnik Państwa odowiedział po francusku, podnosząc z uznaniem subtelnej i pełnej zrozumienia sposób w jaki poseł angielski spełniał swoją misję w Polsce. Zapewnił o wielkiej sympatii dla posła, który wywrze dobry wpływ na dalszy rozwój stosunków pomiędzy Polską a Wielką Brytanią.

Intruzi Haneckiego.

Libawa, 5 listopada (PAT)—Łódzki minister spraw zagranicznych oświadczył przedstawicielowi Łódzkiego Biura Prasowego w Rydze, co następuje: Rosja i Łódź zamieniły wielką ilość not, lecz Hanecki ambasador sowiecki, opublikował tylko kilka z nich, dobierając je w sposób tendencyjny. Nota Cziczierina w sprawie werbunku do armii Wrangla była utrzymana w tonie u miarkowanym i nie zawierała żadnych protestów ani ultimatum, lecz Hanecki podał ją tak, jakby zawierała pogroźki. Nota rosyjska nie przytacza żadnych faktów, a tylko wymienia, że 200 oficerów z Łódwi przybyło do Kłajpedy z zamiarem wstąpienia do armii Wrangla. Rząd łódzki nie dawał pozwolenia na werbunek, zatem nota sowieckiej Rosji może być uważana tylko za środek agitacyjny. Praca nad zrealizowaniem traktatu pokojowego postępuje normalnie.

Teror ekonomiczny.

x) I znów robotnicy nasi powracają do stosowania terroru ekonomicznego nawet w wypadku, gdy słuszność jest po stronie administracji fabrycznej. Fakt taki zdarzył się wczoraj, w fabryce Tow. Akc. L. Grohmana, przy ulicy Targowej. Od pewnego czasu robotnicy pracują w skróconym tygodniu roboczym, wypływającym z kalkulacji wytwórczości fabrycznej. Tydzień roboczy kończy się w piątek i w dniu tym robotnicy otrzymują wypłaty. W dniu wczorajszym administracja potrąciła wszystkim robotnikom zaliczki, wydane na ich żądanie w końcu tygodnia. Niezadowoleni z tego robotnicy wysłali delegację do dyrektora administracyjnego, p. Mazurkiewicza, który kategorycznie odmówił dopłaty potrąconej sumy. Wówczas na znak dany przez delegatów gromada robotników zebrała się przed kantonem, ponawiając żądania. Gdy to nie odniosło skutku, robotnicy zamknęli dyrektora Mazurkiewicza, który, będąc uwięziony, przeżył tam od 11 do 4 po południu. Zarząd Tow. Akc. Grohmanaawiadomił telefonicznie komendę policji, która wysłała na miejsce oddział funkcyjny, pod osłoną którego wyprowadzono uwięzionego dyrektora.

Gospodarz i lokator.

Komisja prawnicza pod przewodnictwem dr. Marka uchwaliła: 1. Lokale handlowe usunąć zupełnie z pod ustawy o ochronie lokatorów, o ile chodzi o maksymalne podwyżki i pozostawić je wolnym obrotom, ochronione tylko przez ustawę o lichwie mieszkaniowej. 2. Odrzuciła wniosek aby podwyżki komornego w pewnej części przekazać na rzecz komunalnych funduszy mieszkaniowych. 3. Odrzuciła wniosek o utworzenie komitetów domowych, któreby miały badać rozdział komornego i obowiązujących opłat. 4. Uchwalono podwyższyć komorne od mieszkań prywatnych o 100 proc. w stosunku do komornego z roku 1914. 5. Taką samą podwyżkę przyznano przy lokalach szkolnych. 6. Uchwalono podnieść komorne w pensjonatach, hotelach i t. d. o 200 proc. 7. Odrzucono wniosek, aby lokatorzy obowiązani byli pokrywać podatek od nieruchomości, a natomiast przyjęto obowiązek lokatorów uiszczanie opłat miejskich za wodę, światło i kanalizację a tam gdzie niema kanalizacji za wywożenie nieczystości. 8. Czytanie projektu ustawy o ochronie lokatorów odroczone.

Z miasta i okolic.

Projekt ustawy konstytucyjnej.

Warszawa, 4 listopada (PAT) Z inicjatywy i staraniem kancelarii cywilnej Naczelnika Państwa wydany został wraz ze wszystkimi zgłoszonymi do niego poprawkami projekt ustawy konstytucyjnej Rzeczypospolitej Polskiej, opracowany przez komisję konstytucyjną Sejmu jako część zjazdu. Cena egzemplarza broszurowanego o 76 stronach wynosi 48 marek polskich.

Kwestja na groby żołnierzy.

Łódzki Oddział nowopowstałego Towarzystwa Czarnego Krzyża, mającego za zadanie opiekę nad grobami wojskowymi, urządził w niedzielę dn. 7 b. m. kwestję uliczną i w lokalach publicznych w celu przysporzenia funduszy Towarzystwu. Należy mieć nadzieję, że Łódź nie odmówi hojnych datków na sprawę tak świętą, jak utrzymania w porządku i ozdobienie mogił poległych i zmarłych w obronie Ojczyzny żołnierzy, spoczywających snem wiecznym na cmentarzach łódzkich.

Z Kar. Org. Kob.

W niedzielę d. 7 b. m. o g. 6 po poł. odbył się w lokalu N. O. K., Moniuszki 11, pogadanka p. Ładziny.

Podwyższenie opłat za dostarczenie podwód.

x) Stosownie do odezwy Województwa Łódzkiego, w sprawie ustalenia cen na podwoje, Wydział powiatu postanowił podnieść opłaty o 400 procent, w stosunku do opłat uchwalezonych d. 19 kwietnia 1920 roku. W ten sposób za jednokonną podwoję — za godzinę 16 mk., przyczem za 12 godzin 192 mk. a za 24 godziny 384 mk. Za podwoję parokonną — za godzinę 24 mk., przyczem za 12 godzin — 288 mk. — i za 24 godziny 576 mk.

W sprawie zniesienia Centrali dewiz.

x) Komitet Giełdowy Łódzki w dniu wczorajszym wysłał do Prezydenta Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych, Ministra Przemysłu i Handlu, Ministra Skarbu depesze treści następującej: „Centrala dewiz uniemożliwia pracę przemysłowi. Zabijając ostatecznie dotychczasowe niki zaufanie i kredyt zagranicą, wstrzymując przesyłanie surowców na składy konsygnacyjne, uniemożliwiając kalkulację, przyczynia się do ruin. Sytuacja coraz gorsza. Od kilku dni otrzymujemy dewiz na pokrycie terminowych zobowiązań i zakup surowców zupełnie niemożliwie poza czarną giełdą. Jedynym rezultatem centrali dotychczas niebywały niczem niezasadniony spadek kursu marki polskiej zastraszający zwyżką wszelkich cen rozkwit przemysłnictwa i demoralizacji napędzenie milionowych fortun czarnej giełdy. Natychmiastowe zniesienie ograniczeń konieczne. Uważamy za obowiązek zwrócić uwagę Rządu na katastrofalne skutki dalszego utrzymania centrali grożącego zupełnem unieruchomieniem fabryk, a celem uniknięcia tej katastrofy tem groźniejszej wobec demobilizacji, domagamy się szybkiego zniesienia ograniczeń dewizowych.

Odczyty w Lidze Kobiet.

Dzisiaj o godz. 8 wiecz. odczyt p. sędziego Kempnera, p. t. „System jedno i dwuizbowy”. Po odczycie dyskusja. W poniedziałek d. 8 listopada o godz. 8 wiecz. prof. Gackiego „O Ibsenie”. We wtorek, d. 9 listopada b. m. o g. 8 wiecz. odczyt p. A. Kozłowieczówny o „Kazimierzu Wielkim”, Wyspiańskiego. Bilety wczesniej nabywać można w lokalu Ligi od 7—8 wieczorem.

Pensja dla nauczycieli.

c) Wypłata pensji dla nauczycieli szkół powszechnych

za listopad r. b. nastąpi w poniedziałek dnia 8 b. m. w biurze Inspektoratu Szkolnictwa ul. Piłsudskiego 5.

Pożar.

x) Wczoraj około godz. 12 w nocy na placu magistrackim przy ul. Węglowej № 3, zajęła się sterta, zawierająca około 30 wagonów drzewa. Dzięki szybkiej pomocy straży ogniowej, której pierwszy oddział stawił się na miejsce wypadku po upływie siedmiu minut od chwili zaalarmowania, pożar zdołano umiejscowić. Uratowano 10 wagonów drzewa oraz część zabudowań. Dzięki energicznej akcji zostały również ocalone mieszczące się w pobliżu składy maki, należące do Wydziału Zaprowiantowania Miasta. Straty wynoszą około 250 tysięcy marek. Plac był zaasekuirowany na sumę 2 milionów marek.

Pożar suszarni warzyw.

x) Wczoraj, o godz. 5 nad ranem, wybuchł nagle pożar w suszarni warzyw, należącej do magistratu na terytorjum przy ul. Pomorskiej № 16. Dzieło się to w chwili, gdy wszystkie oddziały czynne były przy gaszeniu pożaru składów drzewa. Na ratunek wysłano oddział 4-ty Tow. Akc. Pożarniczego. Po paru godzinach zdołano pożar umiejscowić. Spaliło się pierwsze piętro budynku, gdzie nagromadzone były suszące się warzywa. Straty obliczają na 250,000 Mk. Podobno ogień wynikł od krótkiego spiecia prądu elektrycznego.

Teatr, muzyka i sztuka

Teatr Miejski.

Dzielnia 18.

Dzisiaj Teatr Miejski czynny jest dwukrotnie: o godz. 4-ej po poł. i o godz. 8 wiecz. na widowisku ludowem (obydwa razy po cenach najniższych) „Młynarz i jego córka” E. Rappacha.

Jutro w niedzielę dnia 7-go trzy widowiska: o godz. 12 w połud. po cenach minimalnych V Poranek dramatyczny.

Po południu o godz. 3 po cenach popularnych „Młynarz i jego córka” i o godz. 8 w swawolny i pełen niewysławionego uroku „Urwis” Katerwy z Jarkowską w tytułowej roli.

Prelekcja dyr. Lorentowicza.

W niedzielę dnia 7 b. m. o godz. 12 w południe na V-m Poranku dramatycznym w Teatrze Miejskim (Dzielnia 18) wygłosi prelekcję na temat „Pieśń rewolucyjna Juliusza Słowackiego” znakomity krytyk i literat głęboki znawca i badacz dzieł Słowackiego.

Dyrektor generalny Teatrów Miejskich w Warszawie — p. Jan Lorentowicz. Ilustrując recytację wykonała pp. Trembińska, Jarkowska, Nowakowski i Węgielko.

Bilety pozostałe (od 3 mk. do 15) nabywać można w kasie teatru.

GIEŁDA.

Warszawa, d. 4 listopada. 1920.

Ruble car.	100	295-310
Ruble car. a 500		295 310
Ruble dum.	1000	77.50 80 78
Dolary St. Zj.		320-340
Franki franc.		21.75
Franki belg.		23-24
Franki szwajc.		58.55
Funt sterling.		1190-1240
Marki niem.	1000	450-470
Korony austriackie	76.50-80.50	
Korony czeskie	3.75-3.95	
Korony szwedzkie	68 68	
Korony duńskie	48-50	
Korony norweskie	48.50	
Liry włoskie	13 12.50	
Marki fińskie		—
Leje rumuńskie	13-12.50	
Floreny holenderskie	105-109	
Bank Handlowy w Warszawie 8 emisji	1820	
do 9 emisji	1725 1775	
Bank kupiecki Łódzki		—
Bank Dyskont. Warsz.	2950	
Borkowski	1725-1740	
Lilpop	7770 7850	
Rudzki	6100-6275-6200	
Starachowice za 500	7475 7500 7600	
Warszawskie Tow. fabr. cukru	8800 9000	
Zawiercie	14425 14400	
Żyrardów	11500-11750	
Bank Zachodni 4 emisji	1450-1525	
Bank Kredytowy 4 emisji	2800 2275-2350	
Firlej	1900	
Bracia Jabłkowski	2150-2190	

Popierajcie handel polski.

OGŁOSZENIE.

Posiadacze karty żywnościowej okresu 127-go (listopad) uprawnieni są do nabycia: 1 funta maki pszennej amerykańskiej pozakontyngentowej w cenie mk. 17. za funt na podstawie odcinka Nr. 1 2 funt. chleba żytniego kontyngens na pods. „ „ 9 2 „Na odcinek nr. 7 karty żywnościowej 126-go okresu (październik) wydawany będzie w przyszłym tygodniu cukier żółty w ilości 300 gramów. Karty okresu 125-go za wrzesień oraz wszystkie poprzednie niniejszym się unieważnia

Magistrat.

Komitet Rozdziału Chleba i Maki.

Łódź, dnia 3 listopada 1920 r.

TYTONIE

Polecamy zawsze na składzie (gratis) wszystkie ograniczone gatunki tytoni do wyrobu cygar, papierosów i tabaki.

Składy w Poznaniu i Edkuhnen

Import — Tytonie

HEINEBERG, MEYER & Co.

Tel. adr. Tabacos

Gdańsk, Ankerschmiedegas. 14

telef. 815.

Gwoździe,
Drut,
Hufnale.

Hacela, poleca T-wo „LECH” Warszawa, Mazowiecka 2.

Pomocnik BUCHALTERA

z referencjami potrzebny.

Zgłaszać się do Domu Handlowego S. Biełliński i S-ka Al. Kościuszki nr. 17 (od 4 do 6-ej po poł.)

Urządzenie ślusarni

w miasteczku w Poznańskim zupełnie kompletne w dobrym stanie, wraz ze znacznym zapasem materiałów i ewtl.

z kamienicą

korzystnie do sprzedania. Dla fachowca dobra okazja — siedzenia się. Oferty pod „Ślusarnia” do Tow. Akc. Reklama Polska. Poznań, Aleja Marcinkowskiego 6.

[illegible]